Вовнянко В.В.
Науковий керівник:
викладач
Рябошапка О.В.

РОЗВИВАЛЬНИЙ, ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТА ВИХОВНИЙ АСПЕКТИ СУЧАСНИХ СИСТЕМ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТА АГРАРНОЇ СИСТЕМИ

Літературно – педагогічна творчість і практична діяльність В. Сухомлинського

Теоретична, літературно – педагогічна творчість і практична діяльність видатного українського педагога Василя Сухомлинського увійшла до історії вітчизняної педагогічної думки помітною сторінкою, його педагогічні, публіцистичні та літературні праці й учительський досвід значно вплинули на практичну діяльність школи, збагатили педагогіку України новими положеннями і думками.

Основні праці В.О. Сухомлинського розпорошені по газетних і журнальних публікаціях, немало їх зібрано і упорядковано в численні тематичні збірки(і) та у тритомному і п'ятитомному (українською й російською мовами) виданнях вибраних творів цього визначного діяча педагогічної науки(2).

Сухомлинський переконливо стверджує, що виховання гуманізму, людяності здійснюється через творення людям добра.

Цій проблемі присвячено більшість робіт педагога. На його думку, ідея людяності насамперед реалізується через розвиток всіх потенційних, інтелектуальних і фізіологічних можливостей особистості. Всебічно розвинена особистість втілює в собі повноту і гармонію сил, здібностей, пристрастей, потреб. Які визначають моральну. Ідейну, громадянську, розумову, творчу, трудову, естетичну, емоційну, фізичну досконалість. Педагог наголошував, що, працюючи над втіленням в практику ідеї всебічного розвитку, ніколи не можна досягти однакової межі інтелектуального збагачення, пізнання, духовного удосконалення. Ця нерівність визначається природою дитини, її родинним оточенням, соціальним середовищем(3,119).

У праці «Як виховати справжню людину» подається моральний ідеал, який увібрав у себе найкращі риси менталітету українського народу. У ній розкриваються конкретні принципи, істини, повчання, настанови, рекомендації тощо. Подаються вони у вигляді правил, законів як 14 Законів дружби, правил «Дев'ять негідних речей» та ін.., що складають азбуку моральної культури. У ній розкриваються зміст і методика роботи з виховання у дітей любові до Батьківщини і громадянства, ставлення до людей і обов'язку перед ними, ставлення до батьків, рідних, близьких, розуміння життя, добра і зла в ньому, виховання високих моральних якостей і норм

поведінки тощо.

У початковій школі педагог домагався того, щоб навчання було частиною багатого духовного життя. Яке б сприяло розвитку дитини, збагачувало її розум. Він категорично засудив навчання, що зводиться до тренування пам'яті, зубріння, механічного заучування та одноманітності.

Особливу увагу звертав педагог – гуманіст на специфіку роботи з дітьми із заниженою здатністю до навчання. З такими дітьми треба працювати тонко, делікатно, з індивідуальним підходом. Ці діти не повинні відчувати своєї неповноцінності.

Василь Сухомлинський успішно поєднував практичну роботу в школі з науковою діяльністю. Він – автор багатьох монографій, методичних посібників і статей, у яких викладено новаторські погляди на зміст, форми і методи виховання, навчання рідної мови у школі.

У працях Василя Сухомлинського порушено чимало проблем, які хвилювали сучасну школу. Спираючись на власний досвід, він розробив педагогічну систему, суть якої полягає в застосуванні нових типів уроків та модернізації методів навчання(4,127). Найважливішими засобами навчання він вважав слово вчителя, словники, довідники, наочність, технічні засоби. Запропонував ефективну методику навчання мови, яка є актуальною і сьогодні.

Спадщина Василя Сухомлинського надзвичайно багатогранна, та в центрі його уваги передусім-дитина, особистість, її духовний світ та моральні цінності.

Чимало праць Василь Сухомлинський присвятив ролі слова та особистості вчителя для дитини і сформулював вимоги до нього. Він радив учителю не робити насильства над душею людини, уважно придивлятися до законів природного розвитку кожної дитини, до її особливостей, нахилів.

Основну увагу педагог приділяв становленню особистості, формуванню громадянських переконань, розвитку індивідуальності в умовах суспільного колективного виховання.

У творчій спадщині В.О. Сухомлинського розглядаються проблеми змісту освіти, мотивів пізнавальної діяльності, методики навчання дітей, контролю і керівництва навчально – виховним процесом, підготовки вчителя та багато інших, хоч вони і є не новими в українській педагогіці, проте педагог бачив у них нові проблеми та підходи до їх вирішення, що є прикладом творчого підходу до теорії і практики виховання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Сухомлинский В.А. Об умственном воспитании/сост. и авт. вступ, статьи М.И. Мухин. – К.,1983
2. Сухомлинський В.О. Вибрані твори: В 5 т. – К., 1976
3. Сухомлинський В. О. Серце віддаю дітям//вибр. тв.. :У 5 т. – К.,1977.

т.3-с.119